

6. 4. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Základní aspekty veřejné správy na úseku zaměstnanosti část - 2. (organizační aspekty správy)

Nicméně nepřímou podporou zaměstnanosti na území předmětné obce (města) vybízí v ustanov. § 2 z.č. [128/2000](#) Sb., kde se mj. stanoví, že obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. A právo na zaměstnání za takovouto oprávněnou potřebu jistě nutno pokládat. K této interpretaci napomáhá i zákon č. [1/1991](#) Sb. který v ustanovení § 27 ukládá zaměstnavatelům za povinnost spolupracovat s obcemi. Obce v praxi žel tohoto oprávnění zatím příliš nevyužívají.

2. Organizační aspekty správy

Orgány státní správy zabezpečující státní politiku zaměstnanosti v České republice jsou:

- 1) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
- 2) Úřady práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí je dle z.č. [2/1969](#) Sb. *ústředním* orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, *zaměstnanost* a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, civilní službu, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, nemocenské zabezpečení, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

Činnost MPSV, na vlastním úseku zaměstnanosti můžeme zjednodušeně označit jako činnost řídicí, koncepčně-iniciační, koordinační, kontrolní, analytickou, metodickou, správní a zřizovací.

In concreto : Řídí a kontroluje výkon státní správy a dodržování zákonnosti při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, přitom zejména (demonstrativní enumerace) :

- a) řídí úřady práce,
- b) vykonává kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti včetně ukládání pokut,
- c) spravuje prostředky na zabezpečování státní politiky zaměstnanosti a rozhoduje o jejich použití

d) soustavně sleduje a vyhodnocuje situaci na trhu práce, zpracovává prognózy vývoje zaměstnanosti a přijímá opatření na ovlivnění poptávky a nabídky práce a k vytváření souladu mezi zdroji a potřebami pracovních sil v České republice v odvětvové a profesně kvalifikační struktuře a přijímá opatření k usměrňování pracovních sil ze zahraničí na území České republiky a pracovních sil do zahraničí,

e) zpracovává koncepcí státní politiky zaměstnanosti a řešení stěžejních otázek na trhu práce, například v oblasti zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností a uchazečů o zaměstnání vyžadujících zvýšenou péči, které předkládá vládě České republiky,

f) spolupracuje s příslušnými ústředními orgány státní správy při tvorbě programů opatření pro umístování zaměstnanců uvolňovaných v důsledku strukturálních změn, organizačních nebo racionalizačních opatření předkládaných vládě České republiky,

g) podněcuje a hmotně podporuje zřizování společensky účelných pracovních míst a vytváření veřejně prospěšné práce, hmotně podporuje vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek,

h) hmotně podporuje rekvalifikace občanů, hmotně podporuje rekvalifikace zaměstnanců v rámci investičních pobídek a zpracovává rekvalifikační programy

i) může zřizovat státní rekvalifikační střediska,

j) zaujímá stanoviska k návrhům ovlivňujícím státní politiku zaměstnanosti, které předkládají vládě České republiky jiné ústřední orgány státní správy,

k) uděluje nebo odnímá povolení právníkům nebo fyzickým osobám k výkonu zprostředkování zaměstnání; povolení může udělit nebo odejmout i pro zprostředkování zaměstnání v zahraničí.

Úřady práce jsou z.č.9/1991 výslovně označeny za správní úřady. Správní obvody úřadů práce tvoří územní obvody okresů - dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů. Na území hlavního města Prahy je úřadem práce Úřad práce hlavního města Prahy.

Činnost *úřadů práce* můžeme - byť do jisté míry zjednodušeně - označit za informační, poradenskou, evidenční, organizační, zprostředkovatelskou, rozhodovací a kontrolní.

Do působnosti *úřadů práce*, které jsou řízeny MPSV, kupříkladu konkrétně patří:

a) realizace informačního servisu - ÚP informuje občany o možnostech získání zaměstnání, odborné přípravy a rekvalifikace, a zaměstnavatele o volných zdrojích pracovních sil na jejich vyžádání,

b) zprostředkovává uchazečům o zaměstnání a zájemcům o zaměstnání

vhodné zaměstnání, včetně zprostředkování zaměstnání z území České republiky do zahraničí a ze zahraničí na území České republiky,

c) realizace poradenského servisu - ÚP poskytuje občanům poradenské služby spojené se zaměstnáním, s volbou povolání a odbornou výchovou v souladu s rozvojem odvětví, oborů a činností,

d) organizuje, zabezpečuje a usměrňuje rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání ve svém územním obvodu a podle potřeby k tomu účelu zpracovává programy opatření,

e) může zřizovat státní rekvalifikační střediska,

f) evidenční působnost - ÚP vede evidenci volných pracovních míst, evidenci uchazečů o zaměstnání, vydaných pracovních povolení cizincům a osobám bez státní příslušnosti a podle potřeby i evidenci zájemců o zaměstnání,

g) kontrolní působnost - ÚP vykonává kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti včetně ukládání pokut,

Úřad práce ex lege rozhoduje:

a) o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání,

b) o přiznání, nepřiznání, odejmutí, zastavení nebo vrácení výplaty hmotného zabezpečení,

o vydání a odnětí povolení k zaměstnání cizincům a osobám bez státní příslušnosti a povolení zaměstnavatelům získávat na volná pracovní místa občany ze zahraničí.

Územní samospráva a zaměstnanost

Poté co jsme se věnovali veřejné správě na úseku zaměstnanosti z pohledu státní správy, podíváme se ve stručnosti na předmětnou problematiku z pohledu územní samosprávy.

Krajské zřízení a zaměstnanost

Přímo v z.č. [129/2000](#) Sb., o krajích můžeme nalézt jeden „styčný bod“ mezi krajským zřízením a zaměstnaností.

Dle ustanov. § 78 odst. 1 z.č. [129/2000](#) Sb., o krajích zastupitelstvo kraje zřizuje vždy výbor pro výchovu, vzdělávání a *zaměstnanost*.**[1]** Tento výbor musí být nejméně pětičlenný. Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost má následující legální působnost:

a) v návaznosti na demografický vývoj a vývoj zaměstnanosti posuzuje a vyjadřuje se k síti škol a školských zařízení, studijních a učebních oborů a k jejich změnám v působnosti kraje,

b) předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, popřípadě předškolními zařízeními, které kraj zřizuje,

c) vyjadřuje se k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu,

d) projednává zprávy o výsledcích výchovně vzdělávací činnosti škol, školských zařízení a předškolních zařízení, které kraj zřizuje,

e) plní další úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání, kterými jej pověří zastupitelstvo.

Obecní zřízení a zaměstnanost

V současné době náš právní řád *obcím* - na rozdíl od krajů - zřízení takového výboru zastupitelstva obce neukládá. Zastupitelstvo obce si může v případě potřeby zmíněný výbor rovněž zřídit, zde je však tedy uplatněn prvek fakultativity nikoliv obligatornosti. Zákon o obcích, jako základní právní předpis v sektoru obecního zřízení, nyní pro tyto veřejnoprávní korporace nestanoví žádnou výslovnou povinnost týkající se zaměstnanosti. Nicméně nepřímo k podpoře zaměstnanosti na území předmětné obce (města) vybízí v ustanov. § 2 z.č. [128/2000](#) Sb., kde se mj. stanoví, že obec pečuje o *všestranný* rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. A právo na zaměstnání za takovouto oprávněnou potřebu jistě nutno pokládat. [\[2\]](#) K této interpretaci napomáhá i zákon č. [1/1991](#) Sb. který v ustanovení § 27 ukládá zaměstnavatelům za povinnost spolupracovat s obcemi. Obce v praxi žel tohoto oprávnění zatím příliš nevyužívají. Vůči krajům de lege lata zaměstnavatelé tuto povinnost nyní nemají. [\[3\]](#)

Mgr. Petr Kolman, právník

[\[1\]](#) dalšími obligatorními výbory jsou výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro národnostní menšiny (pokud v územním obvodu kraje žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české)

[\[2\]](#) totéž by šlo i dovést pro kraje, kterým péči o potřeby svých občanů ukládá § 1 odst. 3 z.č. [129/2000](#) Sb.

[\[3\]](#) srov. § 27 z.č. [1/1991](#) Sb.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)